

Tárgytematika / Course Description

Transzfúziológia

ESNB_EGTM092

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Gartnerné dr. Vörös Katalin

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A biztonságos transzfúzióhoz szükséges alapvető elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. hét A transzfúzió fogalma, célja, a transzfúzióhoz kapcsolódó felelősségek. A transzfúzió immunhematológiai alapjai.

Az előadás célja: A transzfúzió lényegének, a hozzákapcsolódó felelősségeknek és kompetenciáknak az összefoglalása. Megismertet a vér legfontosabb feladataival és alkotórészeivel, a transzfúzió fogalmával, történetével, céljával, jogi vonatkozásaival, a transzfúzióhoz kapcsolódó immunválasz elemeivel, sajátosságaival, az antigén-antitest reakciók laboratóriumi kimutatásának lehetőségeivel.

Az előadás követelményei: Képessé tesz a transzfúzió kapcsán viselt felelősségi szint megállapítására, az agglutinációs reakciókat befolyásoló tényezők megismerésére, a reakciók értékelésére.

2. hét A vércsoportok általános jellemzői, jelentőségük. ABO vércsoportrendszer.

Az előadás célja: A vércsoportok általános jellemzőinek és klinikai jelentőségének összefoglalása. A transzfúziológiai szempontból egyik legjelentősebb vércsoportrendszer bemutatása. A Landsteiner szabály értelmezése és gyakorlati alkalmazása. Az ABO vércsoport rendszer transzfúziós, transzplantációs és neonatológiai jelentőségének össze-

foglalása.

Az előadás követelményei: Megismerni a vércsoportok általános jellemzőit, a vörösvérsejt vércsoport rendszereit, az egyes vércsoportok jelentőségét. Megismerni az ABO rendszer genetikáját, antigénjeit és antitestjeit, klinikai jelentőségét. A betegség melletti ABO meghatározás helyes kivitelezése, értékelése.

3. hét Az Rh vércsoportrendszer. Klinikailag jelentős vércsoportrendszerek.

Az előadás célja: A transfúziós medicina második legjelentősebb vércsoportrendszerének bemutatása, az Rh vércsoport rendszer transfúziós és neonatológiai jelentőségének összefoglalása. A transfúziós medicina ABO, Rh rendszeren kívüli, legjelentősebb vércsoport rendszereinek ismertetése, amelyekhez transfúziós szövődmény és/vagy magzati/újszülöttkori hemolitikus megbetegedés kötődhet.

Az előadás követelményei: Megismerni az Rh rendszer genetikáját, antigénjeit és antitestjeit, klinikai jelentőségét, a betegség melletti Rh meghatározás helyes kivitelezése, értékelése. Megismertetni a Kell, a Duffy, a Kidd az MNS, és a Lewis vércsoport rendszer antigénjeit és antitestjeit, ezek transfúziós jelentőségét. Képesnek kell lenni a fenti vércsoport antitestek nyomonkövetésére a betegek/terhesek dokumentációjában.

4. hét Kompatibilitási vizsgálatok, keresztpróba. A laboratóriumi módszerek értékelése, az eredmények interpretálása

Az előadás célja: A transfúzió biztonságát befolyásoló vércsoport szerológiai megfelelés (kompatibilitás) értelmezése, a kompatibilitási vizsgálatok összefoglalása.

Az előadás követelményei: Az előadás megismerteti a vércsoport szerológiai kompatibilitás fogalmával, szintjeivel, a kompatibilitási vizsgálatok egyes elemeivel. Képesse tesz a kompatibilitási vizsgálatokhoz szükséges szabályos vérmintavételre, a kompatibilitási vizsgálat igénylésére, a kompatibilitás érvényességének megítélésére, a vércsoport szerológiai vizsgálatok eredményeinek értelmezésére.

5. hét Labilis és stabil vérkészítmények (előállítás, jellemző paraméterek, indikáció). Minőségbiztosítás a preparatív transfuziológiában.

Az előadás célja: A vérkészítmények előállításának megismerése, az alap és különleges vérkészítmények valamint főbb indikációs területeik jellemzése. A vér tárolására és szállítására, a vérkészítmények makroszkópos ellenőrzésére vonatkozó ismeretek összefoglalása.

Az előadás követelményei: Megismerteti a különböző technikákkal történő vérkészítmény előállítással, a labilis és stabil vérkészítményekkel és azok adásának javallataival. Képesse tesz a készítmények útjának nyomonkövetésére, a szállítás, tárolás megszervezésére, azok helyességének ellenőrzésére, a vérkészítmények makroszkópos vizsgálatára.

6. hét A transfúzióval kapcsolatos teendők (előkészítés, kivitelezés, adminisztráció).

Az előadás célja: A transfúzióhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységsorozat összefoglalása.

Az előadás követelményei: Megismerteti a transfúziós folyamat általános és konkrét gyakorlati szabályaival. Képesse tesz a transfúzió előkészítésére, a transfúzió elvégzésére, valamint a transfúzió utáni feladatok ellátására.

7. hét Különleges transfúziók (autotranszfúzió, masszív transfúzió, sejtmentő készülékek alkalmazása).

Az előadás célja: A transfúzió különböző formáinak megismertetése.

Az előadás követelményei: Alapvető ismeretek elsajátítása (indikáció, gyakorlati kivitelezés).

8. hét Immunhematológiai terhesgondozás, UHB, a transfúzió neonatológiai vonatkozásai, Rh inkompatibilitás.

Az előadás célja: Az UHB különböző formáinak ismertetése, következményei, kezelése, megelőzése.

Az előadás követelményei: Alapvető ismeretek elsajátítása (UHB, terhesgondozás).

9. hét Nemkívánt transfúziós utóhatások és kezelésük, jelentési rendszer.

Az előadás célja: A transfúzió nemkívánt utóhatásainak ismertetése, megelőzés, kezelés, jelentési rend Magyarországon és külföldön.

Az előadás követelményei: A transfúzióhoz köthető súlyos káros esemény, súlyos szövődmény megismertetésén keresztül a megelőzés eszközeinek, a hemovigilanciának az ismerete.

10. hét Transzfúzióval átvihető fertőzések és megelőzésük, a vérkészítmény kivizsgálás algoritmus.

Az előadás célja: Ismertetni a transfúzióval átvihető leggyakoribb kórképeket, a fertőző ágensek kimutatását, az átvitel megelőzését.

Az előadás követelményei: A transfúzióval átvihető fertőzések, az OVSz-ben jelenleg alkalmazott szűrőtesztek megismertetése.

11. hét A véradás kritériumai, teljesvér-adás, donorszervezés, irányított véradás.

Az előadás célja: A vérellátók feladatainak bemutatása, a vér funkciói, a véradás folyamata, donoralkalmasság, donortoborzás.

Az előadás követelményei: Az OVSz struktúrájának, a véradás társadalmi jelentőségének ismerete.

12. hét A hemosztázis zavarai, transfúziós vonatkozások.

Az előadás célja: A hemosztázis elemeinek, a véraladási kaszkádnak a bemutatása a különböző kórállapotokkal összefüggésben.

Az előadás követelményei: Megismertetni a vérzékenységi állapotok szűrőtesztjeit, a trombocita rendszer betegségeit és a koagulopátiákat. Bemutatni a hemofiliások ellátását, gondozását Magyarországon.

13. hét Betegbiztonság a klinikai transfuziológiában, hemovigilancia.

Az előadás célja: A korszerű hemoterápia kritériumainak ismertetése, a betegbiztonság fogalma, a transfúziós tevékenység szabályozása, lehetőségek a nemkívánt események elkerülésére.

Az előadás követelményei: Megismerni a vérkészítmények biztonságának alappilléreit, a vérbiztonság feltételeit, szabályozását, megjelenését a klinikumban.

14. hét A vérellátás magyarországi szervezete (OVSz), kórházi transfúziós osztályok, részlegek, depók és működésük.

Az előadás célja: A vérellátás magyarországi szervezetének, a térítésmentes, önkéntes véradás történetének bemutatása. A klinikai transfuziológia korszerű értelmezése.

Az előadás követelményei: A hazai transfuziológiai ellátás négy szintjének, az intézetek feladatainak, a vérellátásban meghatározó szerepet játszó rendeleteknek továbbá a Transzfúziós Bizottság szerepének ismerete.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

A félév végén írásbeli vizsga.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

1, Transzfuziológia ESZTI Továbbképzési füzetek 20. Szerző: Nemes Nagy Zsuzsanna

Kiadó: ÁEEK 2010.

2, Transzfúziós Szabályzat OVSz, Budapest, 2016.

OVSz módszertani levél, a 2008. évi 2. kiadás változatlan utánnyomása, 2014-ben aktualizált formanyomtatványokkal.

Ajánlott irodalom:

1, Preparatív és klinikai transfuziológia 2. javított kiadás Szerk.: Vezendi Klára 2005.

2, Az ápolástudomány tankönyve Szerk.: Oláh András Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2012.

A transfuziológia alapjai (Dr. Oláh András, Gál Nikolett, Fehér Rózsa, Zborovján Ferencné, Sziládiné Fusz Katalin)

487-509. oldal

3, Transzfúzió 2. átdolgozott kiadás Szerk.: Vezendi Klára Medicina Kiadó 2019.